

Voorstel werkplaats 7:

Wageningen toegankelijk voor iedereen

Samenvatting

Om Wageningen toegankelijk te maken voor iedereen moeten meerdere maatregelen genomen worden. Allereerst moeten de stoepen aangepast worden voor mensen die minder goed kunnen lopen. Mensen die gebruik maken van een stok, rollator of rolstoel moeten voldoende ruimte hebben op de stoep en voldoende makkelijke plaatsen krijgen om de stoep op en af te gaan bij bijvoorbeeld het oversteken van de weg of op plaatsen waar een stoep ontbreekt.

Ook een belangrijk onderdeel is toegankelijkheid van het verkeer voor blinden of slechtzienden. Hiervoor moeten alle oversteekplaatsen in Wageningen duidelijk aangegeven worden voor witte stokgebruikers en regels over de omgang met blinden of slechtzienden in het verkeer moeten meer bekendheid krijgen zodat ook deze bevolkingsgroep veilig is en zich veilig voelt in het verkeer. Ook duidelijke bewegwijzering voor mensen met dementie is een belangrijk onderdeel voor toegankelijkheid.

Ouders met jonge kinderen en ouderen zijn vaak kwetsbaar in het verkeer. Daarom is het belangrijk dat deze groepen goede toegang hebben tot belangrijke voorzieningen, zoals (basis)scholen, kinderopvang en een huisarts, op niet al te grote afstand. Dit vergroot het aantal mensen dat kan lopen of maar een korte afstand hoeft te fietsen.

Een ander punt is een optie voor OV 's nachts. Laat in de nacht en vroeg in de ochtend rijden er geen bussen meer. Dit is zeer vervelend voor mensen die avond/nachtdienst hebben en thuis moeten komen of naar werk gaan, en ook voor mensen die 's nachts met spoed bij de huisartsenpost moeten zijn en geen goed vervoer hebben als alternatief voor het OV. Daarom is het belangrijk dat er in ieder geval een optie is voor OV 's nachts, zelfs al maken er dan weinig mensen gebruik van.

Ook is het belangrijk dat de communicatie tussen gemeente en inwoners goed verloopt. De gemeente moet goed over de plannen communiceren naar de inwoners en inwoners moeten inspraak kunnen hebben op de plannen. Ook is het belangrijk dat inwoners ervan op de hoogte zijn welke mogelijkheden er zijn om inspraak te hebben en problemen/verbeterpunten naar de gemeente te communiceren.

Inhoud

Samenvatting.....	1
Voorstel	3
Toegankelijkheid voor mensen met hulpmiddelen of mensen met een beperking	3
Toegankelijkheid tot belangrijke voorzieningen	8
Toegankelijkheid binnen en buiten Wageningen 's nachts.....	10
Communicatie tussen gemeente en inwoners.....	12
Beslispunten	12

Voorstel

Toegankelijkheid voor mensen met hulpmiddelen of mensen met een beperking

Achtergrond

Toegankelijkheid voor mensen die slecht ter been zijn, is vaak het eerste waar men aan denkt als het gaat over toegankelijkheid. Mensen die moeite hebben om te lopen met of zonder hulp van een stok en mensen die afhankelijk zijn van een rollator of rolstoel merken vaak snel beperkingen als zij zich willen verplaatsen. Dit geldt vooral bij plekken waar de stoep minder toegankelijk is, bijvoorbeeld omdat deze te smal is, omdat er niet genoeg plaatsen zijn om met een hellinkje de stoep op of af te gaan of omdat de stoeptegels ongelijk zijn. Zie hieronder voor een aantal voorbeelden voor verbeterpunten:

Afbeelding 1 en 2: Herenstraat richting het Salverdaplein (afbeelding 1) en Herenstraat vanuit de richting van het Salverdaplein (afbeelding 2). Op meerdere punten in het centrum en de rest van Wageningen is, net zoals hier, de stoep op plekken heel smal voor mensen die minder goed ter been zijn. Zij moeten dan oversteken of een stuk over de straat lopen. Deze smalle stoepen zijn ook niet handig voor mensen met een rolstoel of rollator.

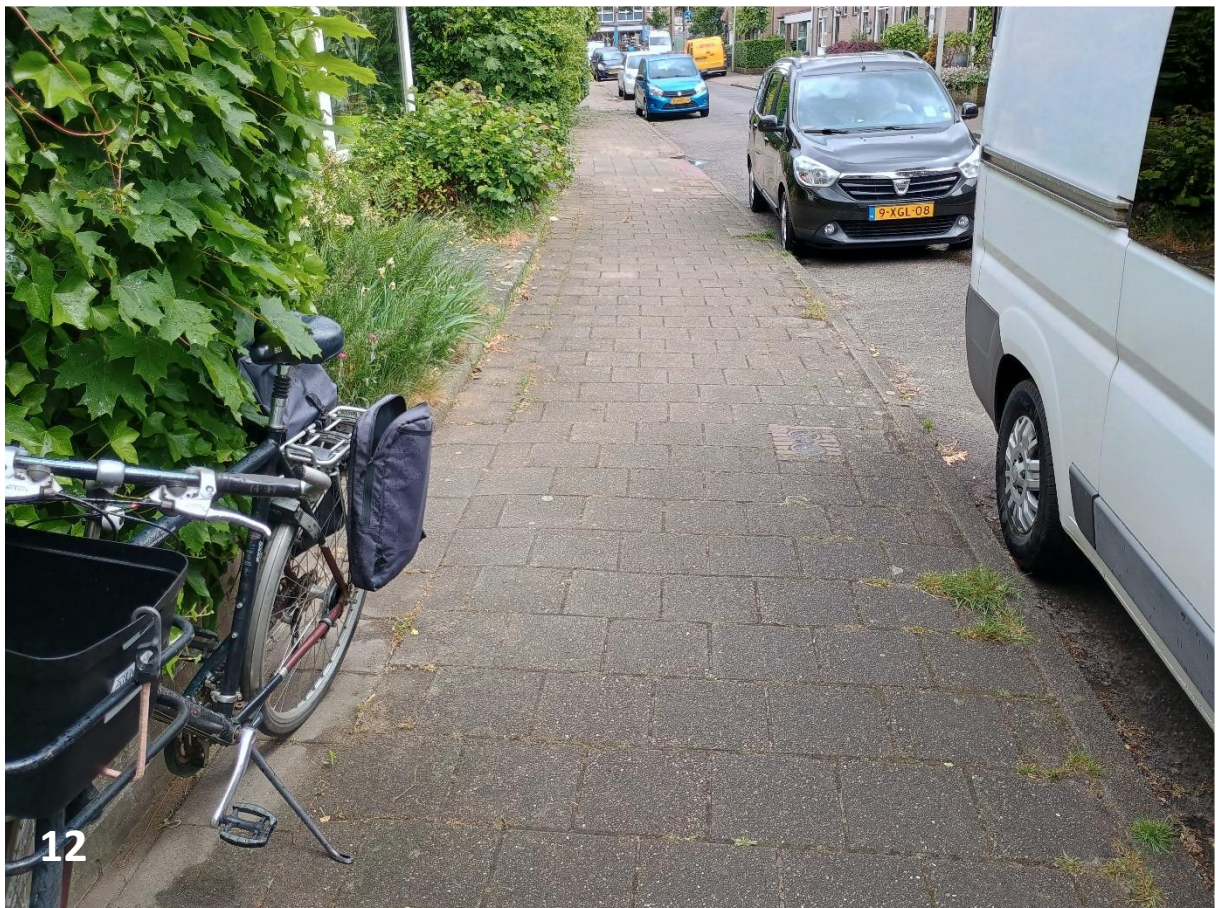
Afbeelding 3, 4 en 5: Buurtseweg richting Harnjesweg (afbeelding 3 en 4) en Buurseweg vanuit Harnjesweg (afbeelding 5). Hier is er maar een stoep aan één kant van de straat en een deel van de stoep is niet betegeld. Het is een rustige straat, dus mensen die slecht ter been zijn kunnen een stukje over straat lopen, maar dan moeten er wel plaatsen zijn waar iemand makkelijk de stoep op en af kan met bijvoorbeeld een rolstoel of rollator. Op deze plaats moet je een heel stuk terug lopen (ongeveer 15 meter) om zo'n punt te vinden als je vanuit de Buurtseweg richting de Harnjesweg loopt (afbeelding 3 en 4).

Afbeelding 6 en 7: Harnjesweg (richting molen) vanuit de Churchillweg. De stoep stopt hier snel als je vanuit de Churchillweg komt (en begint plots als je vanuit de andere richting komt). In principe is de weg breed genoeg voor een auto en voetgangers op de weg, maar voor mensen die slecht ter been zijn is dit geen prettige situatie als er een auto aan komt. Ook is er geen goed punt om de stoep op en af te gaan behalve bij de kruising met de Churchillweg voor mensen die slecht ter been zijn.

Afbeelding 8 en 9: opeenvolgende kruisingen in dezelfde straat.
 Afbeelding 8: kruising van de Kennedyweg met Haverlanden. Afbeelding 9: kruising Kennedyweg met Asterstraat. De eerste kruising is op gelijk niveau, waar je zonder op of afstappen makkelijk de weg over kan steken naar de andere stoep. De tweede kruising is dat niet. Hier zijn ook geen op- en afritjes beschikbaar om makkelijk naar het lagere niveau van de straat te komen. Hiervoor moet men goed 20 tot 30 meter de Asterstraat in lopen, te zien in afbeelding 10 en 11.

Afbeelding 12: Harnjesweg richting Churchillweg: dit is een voorbeeld van een relatief fijne stoep voor mensen. Lekker breed, veel plaatsen om de stoep op en af te gaan en over te steken, en de tegels liggen relatief gelijk.

Ook mensen die blind of slechtziend zijn kunnen snel in de problemen komen als zij zich willen verplaatsen. Volgens Veilig Verkeer Nederland voelen één op de drie gebruikers van een witte stok (ook bekend als blindenstok) zich onveilig bij het oversteken¹. Het is verplicht voor autobestuurders, motorrijders en fietsers om een blinde of slechtziende ongehinderd te laten passeren als zij willen oversteken, maar helaas is die verplichting niet voldoende bekend².

In Wageningen zijn er, vooral op nieuwere en vernieuwde wegen (zoals de nieuwe Churchillweg), relatief veel plaatsen waar mensen met een witte stok door tegels met ribbels en noppen bijvoorbeeld een oversteekplaats kunnen identificeren. De ribbels dienen als lijnen die blinden en slechtzienden kunnen volgen met hun witte stok. De noppen dienen om gevaar aan te duiden, bijvoorbeeld bij oversteekplaatsen, trappen en perrons³. Op veel plaatsen in Wageningen zijn deze tegels aanwezig, maar dit is niet overal het geval, zoals te zien in de volgende afbeeldingen.

Afbeelding 13 en 14: beide in de nieuwe Churchillweg, waar deze tegels goed aangeven waar een oversteekplaats te vinden is.

¹ <https://vvn.nl/blijf-veilig-onderweg/voetganger/verkeersregels/witte-stok>

² <https://www.blindenzorglichtenliefde.be/nl/meerweten/index/2340>

³ <https://www.blindenzorglichtenliefde.be/nl/meerweten/Index/2335>

Afbeelding 15 en 16: beide bij de rotonde bij de Kennedyweg, Rooseveltweg en Ooststeeg. Afbeelding 15 is bij de Kennedyweg de rotonde op en af, afbeelding 16 is bij de Rooseveltweg richting het centrum de rotonde op en af. Hier is te zien dat op bijna hetzelfde punt een oversteekplaats wel of niet met speciale tegels is aangegeven voor mensen die van een witte stok afhankelijk zijn.

Ook in sommige eerdere afbeeldingen, zoals afbeelding 8 en 9 zijn oversteekplaatsen zonder dit soort tegels. Bij de oversteekplaats in afbeelding 9 kan de oversteekplaats geïdentificeerd worden door het hoogteverschil tussen stoep en straat, maar bij afbeelding 8 kan dit alleen door het verschil in bestrating, en dan is het al best laat voor die waarschuwing.

Ook is het belangrijk dat bewegwijzering en het aangeven van centrale punten in Wageningen duidelijk wordt gedaan, zodat mensen met bijvoorbeeld (lichte) dementie duidelijke aanknopingspunten hebben om zelf hun weg te vinden, of om duidelijk om hulp te vragen als dat nodig is.

Voorstel

De gemeente en inwoners moeten zich samen gaan inspannen voor beter begaanbare stoepen in Wageningen. De gemeente moet zelf aan de slag gaan hiervoor, maar ook zorgen dat inwoners weten waar problemen gemeld kunnen worden (formulier melding openbare ruimte). Ook moeten inwoners zich realiseren dat als je een probleem tegenkomt, je ook actie onderneemt om het te melden.

Ook moet de gemeente zich beter inspannen voor blinden en slechtzienden die (grotendeels) afhankelijk zijn van een witte stok in het verkeer. Er moet meer bewustwording komen onder verkeersdeelnemers over hoe om te gaan met een blinde of slechtziende verkeersdeelnemer, en oversteekplaatsen moeten duidelijk herkenbaar worden gemaakt voor verkeersdeelnemers met een witte stok, door middel van bijvoorbeeld ribben en noppentegels. Ook duidelijke bewegwijzering moet bevorderd worden voor bijvoorbeeld mensen met dementie.

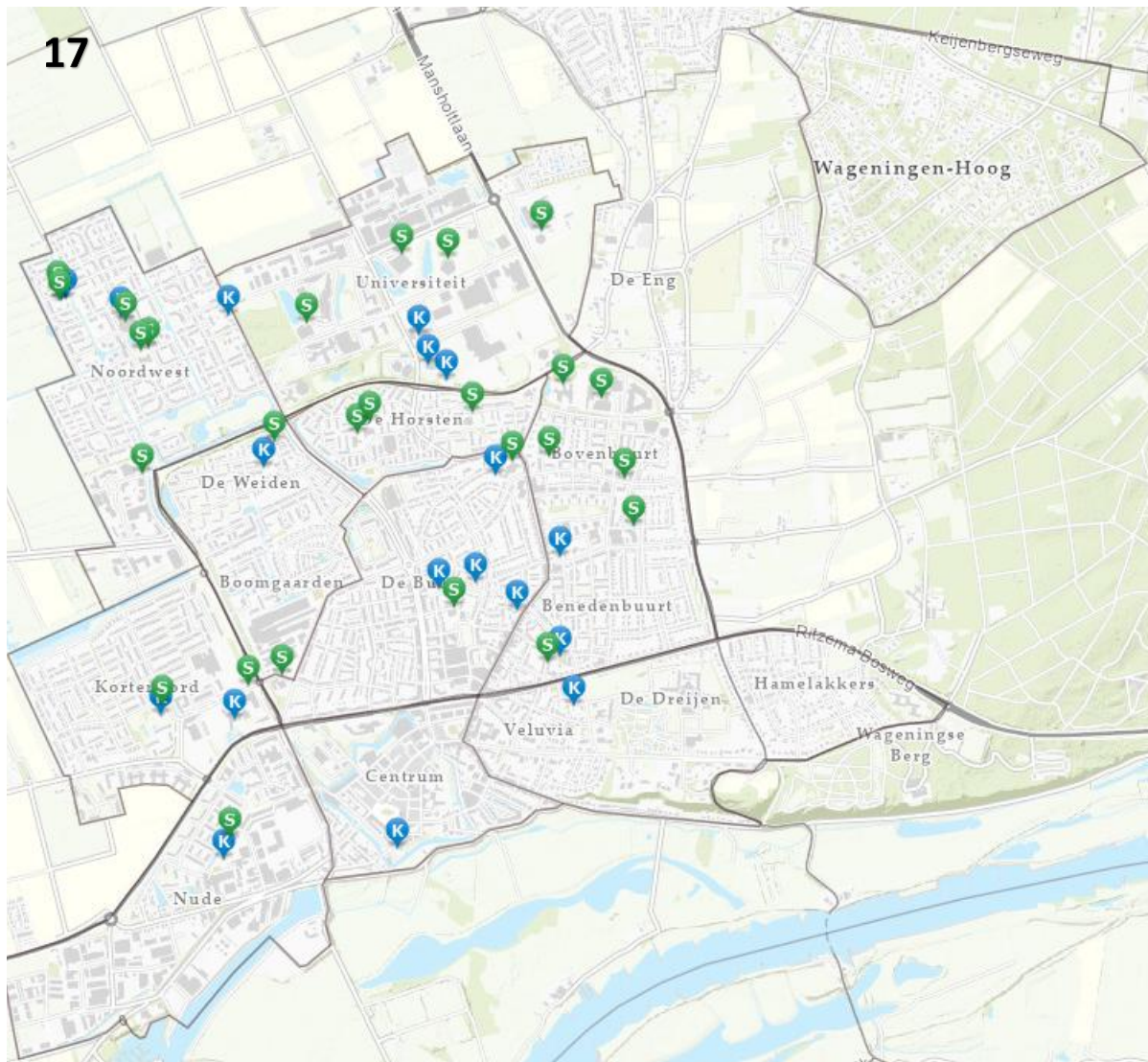
Toegankelijkheid tot belangrijke voorzieningen

Achtergrond

Het is voor veel mensen belangrijk om makkelijk met hun kinderen van en naar school of van en naar de kinderopvang te kunnen, het liefst te voet of anders verantwoord met de fiets. Met de fiets naar school is lastiger voor mensen die meerdere jonge kinderen hebben, en is ook vaak lastiger dan te

voet. Daarnaast is het belangrijk voor mensen (vooral ouderen) om een goed bereikbare huisarts te hebben. Ook is het fijn als mensen dicht genoeg bij een supermarkt wonen dat mensen die dat fysiek kunnen, te voet of met de fiets boodschappen kunnen doen, zodat minder mensen met een auto boodschappen gaan doen.

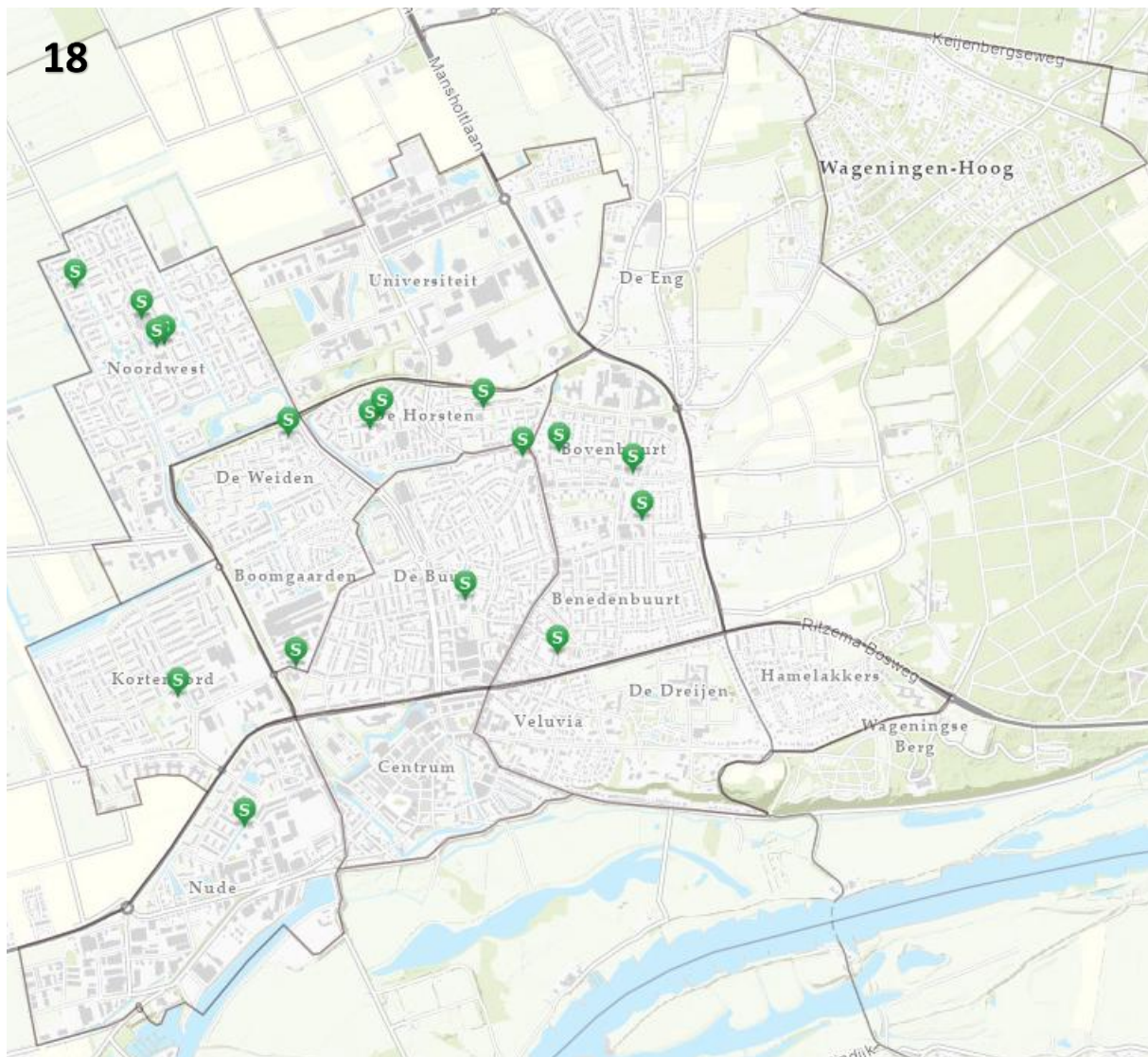
Zoals te zien in afbeelding 17 zijn dit de locaties voor scholen en kinderopvang. Zo'n kaart is niet bekend van huisartsen en supermarkten, maar beide locaties zijn waarschijnlijk in kleinere hoeveelheden aanwezig dan de scholen op dit kaartje. Zoals te zien zijn er voor scholen en kinderopvang een redelijke hoeveelheid aanwezig in Wageningen, maar hier zijn al gaten te zien in Wageningen.

Afbeelding 17: kaart van scholen (groene S) en kinderopvang (blauwe K) in Wageningen⁴.

Afbeelding 18 geeft alle locaties weer voor alleen basisscholen. Hier is te zien dat er in sommige buurten veel scholen zijn, maar in andere buurten moeten sommige ouders een flinke afstand afleggen met hun kinderen om op school te komen. Ook voor kinderopvang moet soms een flinke afstand afgelegd worden voor ouders met hun kinderen om weer thuis te komen. Dit vergroot de reisafstand, waardoor ouders mogelijk vaker de auto pakken in plaats van lopen of fietsen met jonge kinderen.

⁴ <https://wageningen.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=99d57d34e62a46e0bf630437097dd49c>

Afbeelding 18: kaart van scholen in Wageningen geselecteerd op alleen basis onderwijs.

Ook ouderen, als ze een langere afstand af moeten leggen voor het bereiken van bijvoorbeeld een huisarts, kiezen mogelijk vaker voor de auto in plaats van lopen of fietsen. Zowel vanwege de afstand, als mogelijk vanwege het grotere gevoel van veiligheid in de auto.

Voorstel

De gemeente moet er in ieder geval voor zorgen dat er geen scholen verdwijnen, vooral niet op locaties waar al weinig scholen zijn. Ook is het een goed idee om extra basisscholen op bepaalde locaties te stimuleren als nodig en mogelijk. Ook moet de gemeente stimuleren dat kinderopvang locaties, huisartsen en supermarkten zoveel mogelijk gespreid zijn in Wageningen, zodat de meeste mensen deze locaties kunnen bereiken zonder grote afstanden af te leggen.

Toegankelijkheid binnen en buiten Wageningen 's nachts

Achtergrond

Bussen die Wageningen verbinden met omliggende plaatsen rijden regelmatig overdag, maar 's avonds en 's nachts rijden er maar weinig bussen. Hieronder is een tabel ingevoegd, met de vertrek en aankomst tijden van de eerste en laatste bus op doordeweekse dagen. Deze tijden zijn gehaald van de

dienstregeling die staat op de websites van Arriva (lijn 44 en 45 naar Tiel), Keolis/Synthus Utrecht (lijn 50 naar Utrecht), Breng (lijn 51 en 352 naar Arnhem) en RRReis (lijn 86, 103 en 303 naar Ede).

Buslijn	Aankomst op Wageningen busstation		Vertrek vanaf Wageningen busstation	
	Eerste aankomsttijd	Laatste aankomsttijd	Eerste vertrektijd	Laatste vertrektijd
44	07:21	19:29	07:00	19:01
45	06:59	21:30	07:22	21:32
50	07:06	00:44	06:00	23:53
51	06:28	00:57	06:00	00:00
352	05:28	01:07	05:32	01:12
86	06:28	00:27	06:00	00:00
103	06:07	01:47	05:13	00:49
303	06:45	23:15	06:00	22:33

Zoals te zien in de tabel rijden er van en naar Tiel geen bussen tussen half 10 's avonds en 7 uur 's ochtends. Naar Utrecht rijden er geen bussen tussen middernacht en 6 uur 's ochtends en vanaf Utrecht komen er geen bussen naar Wageningen tussen kwart voor 1 's ochtends en 7 uur 's ochtends. De bussen van en naar Arnhem rijden niet tussen iets na 1 uur 's ochtends en half 6 's ochtends. Als laatste, de bussen naar Ede rijden niet tussen kwart voor 1 's ochtends en kwart over 5 's ochtends en de bussen vanaf Ede rijden niet tussen kwart voor 2 's ochtends en 6 uur 's ochtends.

Voor de meeste mensen is dit geen probleem, maar sommige mensen hebben geen keuze over hoe laat ze het OV nodig hebben, bijvoorbeeld mensen die avond of nachtdiensten moeten draaien. Die groep is dan per definitie aangewezen op eigen vervoer of bijvoorbeeld op het gebruik van een taxi. Niet iedereen heeft een eigen vervoer, niet iedereen voelt zich er comfortabel bij om 's nachts nog met een auto of motorfiets te rijden, en gebruik maken van een taxi is vaak behoorlijk duur. Voor die mensen zal het zeker helpen als er ook de optie is om met het OV 's nachts thuis of op het werk te komen.

Het gebrek aan nacht OV kan ook problemen veroorzaken voor iemand die met spoed 's nachts het ziekenhuis in Ede moet bereiken. Als iemand naar de huisartsen spoedpost moet kun je daar niet altijd met eigen vervoer verantwoord naartoe (bijvoorbeeld bij een botbreuk). Niet alle gevallen waarvoor iemand naar de spoedpost moet eisen meteen vervoer met een ambulance. Daarom is het handig als er ook in de nacht de mogelijkheid is om met het OV bij het ziekenhuis in Ede te komen.

Voorstel

De gemeente moet een optie bedenken om ook 's nachts een aantal bussen te laten rijden. Dit zouden eventueel kleine busjes kunnen zijn, omdat er op die tijden weinig mensen zijn die tegelijk met de bus willen. Deze bussen zouden zoals overdag op een vast schema kunnen rijden, bijvoorbeeld elk uur. Een andere methode zou eventueel met een telefoonnummer, app of een knop bij haltes een signaal gegeven kunnen worden aan de buschauffeur dat er iemand van de nachtbus gebruik wil maken.

Een oplossing zou bijvoorbeeld een combinatie van de opties zijn: nachtbusen die tussen Wageningen en Ede/Utrecht/Arnhem op een vast schema rijden voor mensen die 's nachts nog terug naar huis moeten, met een busje "op bestelling" tussen Wageningen en Ziekenhuis Gelderse Vallei voor mensen die naar de spoedpost moeten en daar niet anders kunnen komen.

Communicatie tussen gemeente en inwoners

Achtergrond

Op sommige vlakken communiceert de gemeente al goed met hun inwoners en er zijn meerdere manieren voor inwoners om inspraak te hebben. Maar er zijn ook vlakken waar dit nog fout gaat.

Een deel van dit probleem is de mogelijke onbekendheid van veel manieren om inspraak te hebben. Een voorbeeld om inspraak te hebben is bijvoorbeeld “Stem van Wageningen”, waar inwoners online inspraak kunnen geven over projecten en plannen in Wageningen. Een andere optie is met inspraakmomenten. Maar, tenzij iemand heel specifiek gefocust is op manieren om inspraak te hebben op gemeentebestuur, zijn niet al deze manieren bekend bij een groot deel van de bevolking.

Ook hoor je van meerdere kanten dat mensen problemen hebben met sommige nieuwe projecten, zoals de vernieuwde Churchillweg. Bij de aanleg werden omwonenden goed op de hoogte gehouden van welke delen van de weg wanneer aan gewerkt zou worden, en eventuele updates en vertragingen. Maar, na de aanleg is er veel overlast gemeld, waar tot nu toe nog niet veel aan is veranderd. Veel mensen voelen zich daar onveilig door auto's die zich niet aan de (snelheids)regels houden.

Voorstel

De gemeente heeft genoeg wegen om te communiceren met de inwoners, maar er moet meer bekendheid gegeven worden aan deze manieren. Bijvoorbeeld door een informatiepakket over manieren om inspraak te geven of waar problemen gemeld kunnen worden. Zo'n informatiepakket kan fysiek als een brief naar inwoners gestuurd worden, of per email. Op deze manier zijn de inwoners op de hoogte van manieren om inspraak te geven en is de keuze aan de inwoners om dat wel of niet te doen.

Bij nieuwe projecten is het ook handig om te kijken naar vaste evaluatiepunten. Bijvoorbeeld, bij de aanleg of grote veranderingen van wegen, dat na een paar maanden met omwonenden wordt gepraat over eventuele problemen die zich nog voordoen.

Beslispunten

1. De stoepen in Wageningen moeten beter begaanbaar worden voor mensen die slecht ter been zijn of afhankelijk zijn van een rolstoel of rollator, en er moeten voldoende punten komen om de stoep op en af te gaan.
2. Alle oversteekplaatsen in Wageningen moeten makkelijk herkenbaar gemaakt worden voor blinden en slechtzienden met een witte stok en verkeersregels omtrent omgang met mensen met een witte stok moeten meer bekendheid krijgen.
3. De gemeente moet zorgen dat er het liefst geen scholen, kinderopvang locaties en huisartsen verdwijnen in Wageningen, en aanmoedigen dat nieuwe scholen, kinderopvang locaties en huisartsen zich vestigen op plekken waar je de beste spreiding krijgt.
4. Er moet een optie voor nacht OV komen, voor mensen met avond/nachtdiensten en voor mensen die met spoed 's nachts naar de huisartsenpost in Ede moeten komen.
5. De gemeente moet meer bekendheid geven onder inwoners aan manieren om inspraak uit te oefenen over het gemeentebestuur en over problemen/verbeterpunten.